

Fractie	Vraag	Antwoord
JPH	1. Hoensbroek Centrum Er is een bedrag van €500.000 opgenomen in de begroting voor Hoensbroek Centrum. • Hoe is men tot dit bedrag gekomen? • Hoe verhoudt dit bedrag zich tot de uitgangspuntennotitie die gemaakt is voor Hoensbroek Centrum en is dit bedrag afdoende om tegemoet te komen aan de korte termijn acties die voorzien zijn? • En zo ja, welke punten van de uitgangspuntennotitie worden door dit bedrag gefinancierd? • Worden er met dit bedrag ook koppelkansen in financieringsstromen benut? • En waarom zijn er alleen in het jaar 2025 middelen begroot voor het centrum van Hoensbroek?	In Hoensbroek Centrum willen we voortvarend aan de slag. Daarom zijn dit jaar verschillende initiatieven in gang gezet en worden in 2025 verder doorgepakt. Hiervoor is een budget van € 500.000 voorzien voor het nog te vormen uitvoeringsprogramma (in navolging van het ontwikkelperspectief dat wordt opgesteld), de eerste concrete stappen en resultaten daarvan.
JPH	2. Pagina 235 Investeringsplannen Toekomst In onderstaande tabel is een helder overzicht gemaakt van welke plannen het college wenst uit te voeren. Hieromtrent een aantal vragen: 2.1 Mag er geconcludeerd worden dat plannen die hier niet in terug te vinden zijn, maar wel door de raad en/of het college geïnitieerd of gepland waren, niet meer of pas veel later gerealiseerd worden? Kan er concreet gemaakt worden welke plannen dit zijn en hoeveel besparingen dit oplevert door deze plannen ofwel niet of later pas uit te voeren?	De ombuigingen zijn beschreven in 4.2 hierbij is ook aangegeven welke besparingen dit oplevert. Investeringsplannen die niet in de begroting staan zullen separaat worden aangeleverd aan de Raad indien dit van toepassing is.
JPH	2.2 Waar zijn de bedragen van €2,65 miljoen (2025) en €2 miljoen (2026) voor het centrumbadgebouw en de €200.000 en €1 miljoen voor de installaties precies voor bedoeld? Op basis waarvan zijn deze bedragen opgenomen en kan de raad de onderliggende documentatie, zoals de beoogde koopprijs, inzien? Gezien de stroomnetbeperkingen tot 2030, hoe past de tijdlijn van deze uitgaven bij de ingebruikname van het zwembad in de kerk? Zijn er exploitatielasten te verwachten voor 2030, en zo ja, hoe hoog zijn deze en waar staan ze in de begroting? Is het mogelijk om de geplande investering te stoppen op basis van de huidige begroting? Zijn er ontbindende voorwaarden om het zwembad uit te stellen of te annuleren?	De bedragen voor 2025 en 2026 zijn gebaseerd op het raadsvoorstel voor het stadsbad uit 2021 (BWV-21001190). Samen met de historische kosten tellen deze op tot het bedrag uit het raadsvoorstel uit 2021. In juni 2024 heeft de raad besloten de locatie aan de Laanderstraat met de Franciscus van Assisi-kerk aan te wijzen als dé locatie voor het stadsbad. De verdere uitwerking inclusief de benodigde middelen en de exploitatiekosten worden thans onderzocht. Een voorstel voor het volledige investeringskrediet zal in het voorjaar aan de raad worden voorgelegd. In de lopende uitwerking wordt de mogelijkheden van een hybridesysteem met gebruik van gas onderzocht. Daarbij kan er bijvoorbeeld gestart worden met gaslevering en gefaseerd een afbouw plaatsvinden waarbij elektra wordt opgebouwd (hybride systeem). Ook de exploitatiekosten worden in deze uitwerking meegenomen. Bij het voorleggen van de besluitvorming van het investeringskrediet van het stadsbad zullen we hier op terugkomen.

		In juni 2024 heeft de raad besloten om de Franciscus van Assisi-kerk als dé locatie voor het stadsbad aan te wijzen. In dit kader worden thans de voorbereidende onderzoeken uitgevoerd. De raad kan uiteraard een ander besluit nemen hierover. Voor het project zijn dan uiteraard al voorbereidingskosten gemaakt. Bij het stopzetten van het project moeten deze kosten afgeboekt worden en komen deze ten laste van het jaarrekeningresultaat. Deze afboeking is niet in de begroting opgenomen.
JPH	2.4 Waar is de €3,5 miljoen van strategische aankoop vastgoed centrum voor bedoeld? Kunt u dat expliciet maken? En exact aangeven voor welke gebouwen en gronden deze bedoeld zijn?	Gelet op de nog lopende onderhandelingen over de aankoop kunnen we nu nog niet aangeven voor welke locatie dit bedoeld is. Op het moment dat overeenstemming bereikt is, zal de locatie gedeeld worden met de raad.
JPH	2.5 Taalschool De Werelddelen. Wat wordt er bedoeld met een unilocatie? Gaat u dat bijvoorbeeld combineren met het IKS? Heeft u al plannen met de huidige locaties? En wat is de restwaarde van de huidige locaties en zijn deze ook opgenomen in de incidentele opbrengsten voor het afstoten van gemeentelijk vastgoed?	Taalschool De Werelddelen. Wat wordt er bedoeld met een unilocatie? Gaat u dat bijvoorbeeld combineren met het IKS? Heeft u al plannen met de huidige locaties? En wat is de restwaarde van de huidige locaties en zijn deze ook opgenomen in de incidentele opbrengsten voor het afstoten van gemeentelijk vastgoed? Antwoord: • De Taalschool de Werelddelen is nu gehuisvest in twee schoolgebouwen te weten aan de Gaffelhof en aan de Celsusstraat. In het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2024-2040 is opgenomen dat deze school in de toekomst een unilocatie zal krijgen hetgeen inhoudt dat deze school in één schoolgebouw ondergebracht zal worden. De huidige huisvesting in meerdere locaties vormt een belemmering voor de onderwijsaanpak en maakt programmatische samenwerking en een goede inzet van het personeel onmogelijk. • Of het wenselijk is om in de toekomstige huisvesting van de Taalschool de Werelddelen inhoudelijk en gebouwelijk te koppelen aan de ISK-school zal in de komende periode verder worden onderzocht en besproken met de betreffende schoolbesturen. • Op dit moment zijn er vooralsnog geen concrete plannen om de huidige gebouwen ook in de toekomst voor onderwijs in te zetten. • De huidige gebouwen zijn aan het einde van hun economische levensduur en vertonen technische en functionele tekortkomingen. De restwaarde van beide panden is nagenoeg nihil, zodoende zal het afboeken van de restant boekwaarde

		geen of slechts heel gering vrijval van kapitaallasten opleveren.
JPH	2.6 Aan dit overzicht te zien is een uitbreiding van Al Wahda begroot. Is er iets veranderd in de grondhouding van het college ten aanzien van uitbreidingen van de school die veel leerlingen van buiten Heerlen bedient? Of was deze uitbreiding een onderdeel van het eerder vastgestelde IHP?	Zowel de houding van het college als het voorstel voor uitbreiding zijn exact gelijk aan wat er in het IHP werd voorgesteld.
JPH	2.7 Kunt u het bedrag van €787.000 uitsplitsen naar voorgenomen investeringen per complex en vereniging?	Het bedrag is niet specifiek gekoppeld aan een locatie of vereniging. We bekijken per jaar waar vervanging van velden noodzakelijk is.
JPH	2.8 Klopt het dat het woord skatepark niet eens meer voorkomt in deze begroting? En moeten we hieruit concluderen dat dit voornemen van de baan is?	Het klopt dat het skatepark niet concreet genoemd wordt. Op dit moment wordt de planvorming verder voorbereid. In 2025 zullen we afhankelijk van de benodigde investering voor het skatepark, in relatie tot andere nog niet begrote ambities, op basis van de beschikbare investeringsruimte hier een besluit in nemen.
JPH	2.9 Inrichting Romeins museum: zijn de begrote middelen (€1,5 miljoen) voor de inrichting van het museum al integraal onderdeel geweest van het meest recente raadsvoorstel? Of is dit een additionele investering?	De begrote middelen (€ 1,5 miljoen + € 0,5 miljoen) voor de inrichting van het museum zijn inderdaad onderdeel geweest van het meest recente raadsvoorstel "Realisatie Het Romeins Museum, Cinema Royal en het Stadsbad". Dit is dus geen additionele investering.
JPH	3.1 Vrijwilligerscompliment Afschaffen Hoe is deze afweging tot stand gekomen om het ten aanzien van de gehele begroting marginale bedrag van €20.000 per jaar op het vrijwilligerscompliment weg te bezuinigen?	Omdat bij een bezuinigingsopgave ook moeilijke keuzes moeten worden gemaakt, hebben wij heel breed gekeken naar alle mogelijkheden. Omdat er relatief weinig gebruik gemaakt wordt van deze regeling is de impact van deze bezuiniging relatief gering. De optelsom van kleinere posten dragen ook bij aan de grote bezuinigingsopgave.
JPH	3.2 Cultuur versus Grote Instellingen U bezuinigt enerzijds €642.000 structureel op subsidies aan culturele verenigingen, waaronder de carnavalsverenigingen, terwijl de grote culturele instellingen gecompenseerd worden voor prijsstijgingen. Kunt u dit expliciet maken en een overzicht verschaffen welke culturele instellingen er exact op voor- of achteruit gaan en om hoeveel euro dit per instelling c.q. vereniging gaat?	De culturele instellingen SCHUNCK, PLT en De Nieuwe Nor zullen vanaf 2026 een structurele bezuiniging doorvoeren. Tegelijkertijd ontvangen deze instellingen vanaf dat moment een jaarlijkse indexering van 2%, waarmee de continuïteit en kwaliteit van het cultureel aanbod voor de lange termijn geborgd blijven. We kiezen ervoor de bezuinigingen vooral bij deze dragende instellingen door te voeren en met diezelfde instellingen de komende jaren ook weer de weg omhoog in te zetten. Daarnaast zal een deel van bezuiniging gezocht worden in overige cultuurbudgetten. Het precieze effect van de bezuinigingen per instelling is momenteel nog niet volledig te bepalen en zal afhangen van de mogelijkheden en afwegingen van de instellingen zelf en overleg met de gemeente. Net als de gemeente kijken ook onze instellingen kritisch naar hun efficiency en bedrijfsvoering, alvorens keuzes te maken in aanbod en activiteiten.

		Voor subsidies op de carnavalsverenigingen bestaat momenteel geen concreet voorstel.
JPH	En kunt u ook aanduiden wat u omschrijft als grote culturele instelling en wat het effect gaat zijn op bijvoorbeeld entreprijzen als deze voorgenomen compensatie niet gedaan wordt?	Wij spreken van dragende instellingen. Dat zijn instellingen die samen met de gemeente een (gedeeltelijke) lokale stelselverantwoordelijkheid dragen. Het gaat daarbij concreet om SCHUNCK, PLT en De Nieuwe Nor. Zij zullen net als de gemeente naar hun eigen efficiency en bedrijfsvoering moeten kijken maar ook genoodzaakt zijn om keuzes te maken in hun aanbod en activiteiten. Het exacte effect van de bezuinigingen is op dit moment nog niet volledig in kaart te brengen, omdat het afhangt van de mogelijkheden en keuzes van de individuele instellingen. We blijven hierover in nauw overleg. Structurele indexering van subsidies is noodzakelijk om de continuïteit en kwaliteit van ons cultureel aanbod te waarborgen en de drempel laag te houden voor bezoekers. Gemeente en instellingen zetten nu dus samen een stapje terug om op de middellange en lange termijn weer te kunnen groeien.
JPH	Pagina 232 Op deze pagina geeft u onder andere weer dat er de komende jaren slechts zeer beperkt gemeentelijk vastgoed afgestoten wordt en in die zin rekent u ook maar zeer beperkt op inkomsten. - Hoe vertaalt zich deze begroting tot de ambitie om overbodig gemeentelijk vastgoed af te stoten? - Speelt in de begrotingsperiode het clusteren van sport- en/of maatschappelijke vastgoedlocaties dan geen rol? - Wat zijn in relatie tot het afstoten van gemeentelijk vastgoed uw plannen met de locatie muziekschool Hoensbroek, gezien het feit dat de raad en het college de ambitie hebben deze voorziening in het centrum van Hoensbroek te organiseren	Binnen de begroting is taakstellend rekening gehouden met het afstoten van gemeentelijk vastgoed. De ambitie blijft om kritisch te blijven kijken naar het overbodige deel Jawel, onder andere op 2 sportcomplexen (Varenbeuk en Nieuw Lotbroek) zijn we nadrukkelijk aan het onderzoeken om sport en andere maatschappelijke functies te clusteren zoals ook op pagina 68 vermeld staat.
JPH	Daarnaast komen onderstaande tabel en de getallen op pagina 226 niet overeen. In 2027 en 2028 zijn in de onderstaande tabel geen bedragen opgenomen. Hoe kan dat?	De bezuiniging is tweeledig het totale saldo effect bestaat uit een verhoging van incidenteel baten en een verlaging van structurele lasten. Op pagina 226 staat het saldo effect, en bij de toelichting op de incidentele baten en lasten staat alleen de incidentele baten beschreven.
JPH	Pagina 163 Op deze pagina staat onderstaand overzicht waarin in het bijzonder het start- en eindbudget van de starterslening opvalt. - In hoeverre is er in de begroting geanticipeerd op de sterk oplopende vraag naar startersleningen en het feit dat de provincie in ieder geval ook richting 2026 nog slechts 50% in plaats van 25% co-financiert? - En is er, los van het jaar 2025, ook al geanticipeerd op het jaar 2026 in relatie tot eerder genoemde	Het budget om startersleningen mee te cofinancieren is opgenomen in de meerjarenbegroting en wordt naar gelang de vraag om cofinanciering, aangevuld indien nodig. Ook in de toekomst.

	ontwikkeling en hoe verhoudt zich dit tot de voorgelegde begroting? • Is er op basis van deze begroting een risico dat er onvoldoende middelen beschikbaar blijken voor starters in 2025 en 2026?	
JPH	Pagina 239 6.1 Vaststellingsovereenkomsten De begroting geeft aan dat er €850.000 aan vaststellingsovereenkomsten in 2025 voorzien wordt en in 2026 nog eens €350.000. Terwijl gedwongen ontslagen als gevolg van de bezuinigingen niet aan de orde zouden zijn. In de begroting van vorig jaar was slechts €22.000 en €7.000 voorzien in de jaren 2025 en 2026. Dit is een extreme toename. • Hoe verhouden deze kosten zich tot het gecommuniceerde voornemen en waar zijn deze middelen voor bedoeld? • Om hoeveel personeelsleden gaat dit? • Voor welk doel worden deze middelen ingezet? Zijn deze middelen bijvoorbeeld voorzien om medewerkers die kort voor het pensioen staan eerder te laten stoppen met werken door ze van extra middelen te voorzien?	De voorziening vaststellingsovereenkomsten is een benaming die anders kan worden geïnterpreteerd, het bevat de vroegpensioenregeling (RVU) dat ook technisch gezien een vaststellingsovereenkomst is. De naam van de voorziening zou mogelijk heroverwogen kunnen worden bij de jaarrekening.
JPH	6.2 Afstemming met de OR Op welke wijze zijn de voorgenomen bezuinigingen op het personeel en de organisatie afgestemd met de OR van de gemeente Heerlen? • Wat is de reactie van de OR op de plannen en onderschrijft de OR de gekozen koers van dit college? • Is de OR ook in de gelegenheid geweest om op de bezuinigingen hun advies af te geven?	De OR is ingelicht over de begroting inclusief de bezuinigingen. Aangezien er geen sprake is van een reorganisatie is er voor het vaststellen van de begroting geen formeel advies of instemming nodig vanuit de OR. Uiteraard houden we de OR op de hoogte en waar nodig betrekken wij hen bij de nadere uitwerking, wanneer er onderwerpen zijn waar de OR wel een advies- of instemmingsbevoegdheid heeft.
JPH	6.3 Afname van Medewerkers Kunt u inzichtelijk maken binnen welk deel van de organisatie een afname van het aantal medewerkers voorzien is en daarbij inzichtelijk maken hoe de verhouding tussen operationele krachten en leidinggevenden verdeeld is in de aannames die u in de begroting doet?	De strategie van de opgave wordt beschreven in de paragraaf bedrijfsvoering. Het is momenteel nog niet mogelijk om de verdeling van operationele krachten en leidinggevenden aan te geven. Wel zal de afname van personeel in alle gelederen van de organisatie effect hebben.
JPH	6.4 Bezuinigingen op de Griffie en Rekenkamer Is de griffie en/of de rekenkamer, welke in dienst staan van de raad, ook getroffen door de bezuinigingen? En op welke wijze zijn ze in de geplande begroting inclusief bezuinigingen meegenomen?	De griffie is geïnformeerd over de bezuinigingsopgave. Het is aan de raad om het regime wat is toegepast op de hele organisatie, al dan niet toe te passen op de griffie.
JPH	6.5 Arbeidsvoorwaardelijke Maatregelen Zijn er ook arbeidsvoorwaardelijke maatregelen genomen die tot een besparing moeten leiden of anderszins besparende maatregelen anders dan autonome afvloei van personeel vanwege pensioen? En is ook hier de OR in gekend en hebben ze hier ook advies over gegeven?	Er zijn reeds enkele maatregelen als besparing verwerkt in de begroting, maar een groot deel wordt na goedkeuring van de begroting door de raad definitief uitgewerkt. Wij zijn hier uitermate voorzichtig in, omdat we een goed en aantrekkelijk werkgever willen blijven, absoluut een voorwaarde in de huidige arbeidsmarkt voor het vinden, boeien en binden van personeel. Zodra nadere uitwerking heeft plaatsgevonden wordt de OR nog nader geïnformeerd en waar nodig, wordt om advies respectievelijk instemming gevraagd.

JPH	7. Woonlasten Eigenaren vs Huurders In relatie tot onderstaande tabel: Klopt het dat woningeigenaren een 16% kostenstijging in de woonlasten te verwerken hebben gekregen terwijl huurders slechts met een 10% kostenstijging in 5 jaar te maken hebben gehad?	Nee, de woonlastenstijging bij woningeigenaren voor de periode 2021-2025 bedraagt afgerond idd 16%. De stijging bij huurders in dezelfde periode bedraagt afgerond 19%.																																
JPH	8. Kwijtscheldingsverordening Afvalstoffenheffing en Riool Een aantal vragen ten aanzien van de belastingverordeningen en in het bijzonder de kwijtscheldingsverordening: U schrijft in uw voorstel onderstaande: 1a.5.1 Het gemiddeld totaaltarief (vast en verwacht variabel) voor de afvalstoffenheffing stijgt met 5%. Hiermee blijven we onze inwoners compenseren door niet alle afvalkosten door te berekenen. Als we alle kosten zouden doorberekenen in het tarief zou de tariefstijging voor afval uitkomen op 16%. We kiezen er dan ook voor om de tariefstijging beperkt te houden en geleidelijk te groeien naar een kostendekkend tarief. - Hoe is de berekening die u maakt opgebouwd? - Wanneer er geen kwijtschelding over het variabele deel van de afvalstoffenheffing wordt gegeven, zou dan ook 16% de stijging zijn die u nodig heeft om te groeien naar een kostendekkend tarief?	Op bladzijde 145 van de begroting hebben wij een overzicht van de kostendekkendheid opgenomen. Zie ook hieronder. Hierin ziet u de totale kosten die gemaakt worden voor de afvalinzameling versus de inkomsten die wij hiervoor ophalen. De genoemde berekening betreft als we alle kosten zouden doorberekenen in het tarief. <table><tr><th>AFVALSTOFFENHEFFING</th><th>2025</th></tr><tr><td>Directe Lasten:</td><td></td></tr><tr><td>Taakveld Afval</td><td>€ 11.064.443</td></tr><tr><td>Kapitaallasten</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Indirecte Lasten:</td><td></td></tr><tr><td>Kwijtschelding</td><td>€ 1.150.000</td></tr><tr><td>Toerekening straatreiniging</td><td>€ 640.000</td></tr><tr><td>BTW</td><td>€ 2.361.266</td></tr><tr><td>Totaal lasten</td><td>€ 15.215.709</td></tr><tr><td>Directe baten:</td><td></td></tr><tr><td>Taakveld Afval</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Baten uit de heffing:</td><td></td></tr><tr><td>Afvalstoffenheffing - vast tarief</td><td>€ 10.739.550</td></tr><tr><td>Afvalstoffenheffing - variabel tarief</td><td>€ 3.063.454</td></tr><tr><td>Totaal opbrengsten</td><td>€ 13.803.004</td></tr><tr><td>kostendekkingspercentage</td><td>91%</td></tr></table> Kwijtschelding over het variabele deel van de afvalstoffenheffing kost jaarlijks € 80.000. Wanneer deze kosten wegvallen zal de stijging die nodig is om op termijn te groeien naar een kostendekkend tarief iets lager uitvallen.	AFVALSTOFFENHEFFING	2025	Directe Lasten:		Taakveld Afval	€ 11.064.443	Kapitaallasten	€ 0	Indirecte Lasten:		Kwijtschelding	€ 1.150.000	Toerekening straatreiniging	€ 640.000	BTW	€ 2.361.266	Totaal lasten	€ 15.215.709	Directe baten:		Taakveld Afval	€ 0	Baten uit de heffing:		Afvalstoffenheffing - vast tarief	€ 10.739.550	Afvalstoffenheffing - variabel tarief	€ 3.063.454	Totaal opbrengsten	€ 13.803.004	kostendekkingspercentage	91%
AFVALSTOFFENHEFFING	2025																																	
Directe Lasten:																																		
Taakveld Afval	€ 11.064.443																																	
Kapitaallasten	€ 0																																	
Indirecte Lasten:																																		
Kwijtschelding	€ 1.150.000																																	
Toerekening straatreiniging	€ 640.000																																	
BTW	€ 2.361.266																																	
Totaal lasten	€ 15.215.709																																	
Directe baten:																																		
Taakveld Afval	€ 0																																	
Baten uit de heffing:																																		
Afvalstoffenheffing - vast tarief	€ 10.739.550																																	
Afvalstoffenheffing - variabel tarief	€ 3.063.454																																	
Totaal opbrengsten	€ 13.803.004																																	
kostendekkingspercentage	91%																																	
	8. Jeugd! Ondersteuning Kinderarmoede Op basis van onderstaande quote op pagina 92 de volgende vragen: Kinderarmoede blijft onacceptabel. Daarom heeft de aanpak van kinderarmoede de hoogste prioriteit. Samen met scholen en maatschappelijke instellingen zoals Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport & Cultuur, Jeugdeducatiefonds, Stichting Stop Kinderarmoede, Stichting Babyspullen en Stichting Jarige Job, zetten we ons in om kinderarmoede te bestrijden. Dit doen we ook in 2025 met diverse initiatieven en samenwerkingen. 1. Kunt u garanderen dat onderstaande initiatieven en partijen ontzien zijn en blijven van geplande bezuinigingen?	Nee, dat kunnen wij niet. De aanpak van kinderarmoede blijft onze hoogste prioriteit hebben, maar we zullen nadrukkelijk naar andere partijen moeten kijken om de stijgende kosten hiervan te kunnen blijven dekken.																																
JPH	9. Rigoureuze Vergroenen de Komende Jaren Minder Rigoureuus Op basis van onderstaande tabel: 1. Kunnen we op basis van onderstaande concluderen dat de buurtvergroeningsplannen zoals die eerder zijn voorgesteld geen vervolg meer gaan krijgen de komende jaren (na 2025)?	1. We gaan wel degelijk door met rigoureuze vergroening, en gaan nu met een heel aantal plekken in buurten en wijken aan de slag waar mensen samenkomen zoals wijkcentra, buurtparken etc. Juist op plekken waar de afgelopen 10 jaar ook groen verdwenen is. Hierdoor kunnen de komende jaren buurten door de hele stad profiteren van rigoureuze vergroening.																																

	2. Op welke wijze zijn investeringen in groen in de openbare ruimtes van buurten die herontwikkeld worden geborgd in de begroting (denk onder andere aan Meezenbroek en Versilienbosch)? 3. Zijn middelen voor vergroening ook in te zetten als koppelkansen in de focusgebieden van onze gemeente? En past u dit ook standaard toe?	2. Bij de herontwikkeling van buurten zoals Meezenbroek en Versilienbosch is groen één van de prioriteiten. In de begroting wordt specifiek budget gereserveerd voor de aanleg en het onderhoud van groene ruimtes, om zo leefbaarheid en klimaatadaptatie te bevorderen. Hierbij werken we samen met bewoners om duurzame en toekomstbestendige oplossingen te realiseren. 3. Groen is in focusgebieden een 100% koppelkans. De waarde van groen in deze focusgebieden heeft juist een groot effect op gezondheid, leefbaarheid en hittestress. Indien er koppelkansen liggen, dan zullen we deze vanuit groen altijd aangrijpen. Dit geldt overigens voor alle gebieden.
JPH	10. Jeugdzorg en Volwassenzorg 10.1 Bezuinigingen Op welke wijze is de benodigde bezuiniging over de gehele begroting voor de komende jaren ook doorgeleid bij de jeugdzorg en volwassenzorg partijen? En waarin dragen ze bij in een sluitende gemeentelijke begroting?	De autonome ontwikkelingen kunnen wij slechts beperkt beïnvloeden met maatregelen. Zo blijft de situatie rond de (basishulp) jeugd een aandachtspunt, dit is ook landelijk de situatie. We verwijzen u naar de meest recente raadsinformatiebrieven van 8 en 15 oktober 2024 waarin we hebben aangegeven welke acties zijn en worden ingezet. Binnen de jeugdhulp wordt continu gekeken naar beheersmaatregelen. De landelijke Hervormingsagenda Jeugd is gericht op een beter (financieel) houdbaar jeugdstelsel, met als doel kostenreductie. Daarvan verwachten wij een beperkt potentieel effect omdat een aantal maatregelen (zoals normaliseren en samenwerking met het voorliggend veld) al in gang zijn gezet. Er wordt aangenomen dat er in 2025 compensatie van het Rijk komt, maar financieel wordt voorzichtigheid betracht in latere jaren. Daarnaast gaan we in overleg t.a.v. de nieuwe opdracht Hulp bij het Huishouden. Zo gaan we vanaf 2025 aan de slag met een nieuwe manier van indiceren waarbij we meer maatwerk kunnen toepassen, zonder concessies te doen aan de kwaliteit. Wij verwachten dat dit ook een financieel voordeel oplevert. Voor de Was- en Strijkservice wordt een eigen bijdrage ingevoerd, minima worden hierbij ontzien.
JPH	10.2 Kostenbeheersing Bent u van mening dat er op gemeentelijk niveau mogelijkheden zijn om ook op dit vlak de kostenstijgingen beter in de hand te houden? En op welke wijze heeft u deze mogelijkheden doorvertaald in de begroting?	Zie antwoord 10.1
JPH	10.3 Levensloopbestendige Woningen Wanneer er in Heerlen de komende jaren meer levensloopbestendige woningen gerealiseerd worden zoals afgesproken, zou dit ook een gunstig effect moeten hebben op de oplopende WMO-kosten. Op welke wijze	Onder de wmo vallen verschillende soorten voorzieningen. Hulp bij huishouden, begeleiding, woningaanpassingen, hulpmiddelen etc. De groep ouderen wordt in Nederland steeds groter, en gemiddeld gezien steeds ouder. Deze dubbele vergrijzing heeft ook effect op onze wmo kosten: enerzijds doordat

	correleren de stijgende kosten in de volwassenenzorg dan met de ingezette koers op de woningmarkt?	inwoners langer thuis blijven wonen door de realisatie van levensloopbestendige woningen waardoor het beroep op diverse voorzieningen zoals hulp bij het huishouden, begeleiding en hulpmiddelen zullen stijgen, anderzijds kunnen de kosten t.a.v. woningaanpassingen dalen.
JPH	10.4 Spreiding van Aandachtsgroepen Op grond van een betere spreiding van aandachtsgroepen in de provincie en het terugdringen van aandachtsgroepen uit bijvoorbeeld de Randstad, zou je veronderstellen dat het aantal zorgvragers in jeugd- en volwassenenzorg toekomstig afneemt. Op welke wijze is er rekening gehouden met dit scenario binnen de begroting?	We streven naar een betere spreiding van kwetsbare inwoners in Heerlen en ontzien daar waar mogelijk de aandachtsgebieden. Door te werken met verschillende instrumenten, m.n. in de huisvestingssfeer, proberen wij de instroom van aandachtsgroepen van elders, te verminderen. Het is echter lastig te voorspellen in hoeverre dit zal leiden tot een vermindering van het aantal zorgvragers in de jeugd- en volwassenenzorg, dit is daarom niet meegenomen in de begroting.
JPH	10.5 Vervallen Abonnementstarief WMO Het abonnementstarief WMO vervalt (volgens het Rijk) per 1 januari 2026, en er komt een inkomensafhankelijke bijdrage. Op welke wijze heeft u in de begroting rekening gehouden met deze ontwikkeling? En is er ook voldoende rekening gehouden met de lopende aanbesteding met deze ontwikkeling en welk financieel effect denkt men dat dit op de begroting heeft?	In het gemeentefonds worden wij vanaf 2026 gekort voor een bedrag van € 1.760K. Het kabinet gaat ervan uit dat dit budgettair neutraal verloopt voor gemeenten. Omdat hiertegenover inkomsten uit de eigen bijdrage staan en de verwachting is dat het aantal voorzieningen zal dalen. Echter, in Heerlen kennen wij een relatief grote groep inwoners die gebruik maakt van Wmo-voorzieningen die vallen onder ons minimeleidersbeleid. Het risico bestaat dan ook dat dit voor ons niet budgettair zal verlopen.
JPH	11. Preventie met Gezag Preventie met Gezag Kunt u specifiek maken binnen het kernthema veiligheid waar de verkregen Rijksmiddelen van €1,5 miljoen per jaar, langjarig aan uitgegeven worden? En in welke wijken deze middelen specifiek ingezet worden en met welke inzet? In de RIB van 24 september jl. werd hieromtrent namelijk een veelheid aan voorbeelden genoemd, maar werd niet echt concreet waar welke middelen aan uitgegeven worden en hoe deze middelen specifiek landen in de delen van de gemeente die dit het hardst nodig hebben.	Binnen het programma PMG worden een groot aantal interventies ingezet. Maar ook inspanningen gericht op het verstevigen van de samenwerking tussen de betrokken partners op lokaal, Parkstad en provinciaal niveau. Het gaat voor nu te ver om deze allemaal in detail te kunnen toelichten. Maar zoals toegezegd in de RIB zal nog voor het einde van het jaar een uitvoeringsplan in digitale vorm en openbaar beschikbaar komen. Daar kunt u alle informatie terugvinden over de aanpak, welke partners zijn betrokken, de interventies, monitoring van effecten etc. Ook staat op 19 februari een themasessie veiligheid voor de commissie MW gepland. Dan zal ook PMG worden gepresenteerd. Plan van aanpak De basis voor de inzet binnen het programma PMG vormt nog steeds het oorspronkelijke plan van aanpak PMG, zoals we deze eind 2022 hebben ingediend bij het ministerie en destijds met de raad hebben gedeeld. Maar PMG is nadrukkelijk een lerende aanpak en waar nodig sturen we tussentijds bij op basis van nieuwe inzichten en kennis. Integrale Jeugd Aanpak Parkstad

Het organiseren en verstevigen van de samenwerking in het complexe en grote speelveld van betrokken zorg- en veiligheidspartners, hebben we op Parkstadniveau georganiseerd. Dat heeft alles te maken met het gegeven dat de jeugdproblematiek zich gemeentegrensoverschrijdend voordoet en alleen door intensieve samenwerking kan worden aangepakt. De 7 gemeenten en betrokken partners werken inmiddels intensief en uniform samen binnen de 'Integrale Jeugd Aanpak Parkstad' (IJAP). Een dergelijk werkproces is landelijk uniek en vormt het fundament voor onze aanpak.

Interventies primair in Heerlen-Noord
Het ministerie heeft Heerlen-Noord als focusgebied aangewezen. Als het gaat om het inzetten van interventies dan zetten we deze dan ook primair in binnen het focusgebied.
Voorbeelden hiervan zijn de 4 jeugdboa's en extra inzet van HALT. Ook worden op dit moment 4 fte jongerencoaches geworven die jongeren gaan begeleiden die al in de criminaliteit zitten. En we investeren in het leggen van de verbinding met de online wereld van jongeren. Begin 2025 start een digitale jongerenwerker die hierin het voortouw gaat nemen.

Veiligheid op scholen
Er bestaat een brede behoefte en urgentie om de veiligheid op scholen te verbeteren. Daarom hebben we het initiatief genomen om het bestaande netwerk 'Veiligheid in- en om scholen' (VIOS) in Parkstad te verstevigen en te verbinden met PMG. Dit doen we met middelen uit de Regio Deal. Voor de zomer is een regisseur VIOS Parkstad aangesteld en is het traject gestart. De partners ondertekenen in november een nieuw convenant, waarmee zij zich committeren om structureel gezamenlijk de problematiek aan te pakken.

We geven binnen VIOS prioriteit aan veiligheid op scholen in Heerlen-Noord plus Vista. Voorbeelden van interventies zijn 'zinvolle vrijetijdsbesteding door sport' en deskundigheidsbevordering leerkrachten. Binnen het project 'Crimelabs' gaan studenten veiligheid van het Vista zelf aan de slag met het vraagstuk hoe jeugdproblematiek kan worden aangepakt. Ook zijn we met twee scholen in gesprek over het inrichten van een eigen jongerenrechtbank gericht om herstelrecht i.p.v. repressie.

Inmiddels is een wekelijks online spreekuur ingericht voor scholen waar ze terecht kunnen voor vragen of zorgen. Om de netwerksamenwerking verder te

		verstevigen en kennis te delen, organiseren we een congres geheel in het teken van schoolveiligheid. Ook maken we samen met politie en handhaving en in overleg met scholen een handelingskader en een netwerkkaart op maat met daarop relevante gegevens van contactpersonen. Zo worden veiligheidssignalen snel door de juiste personen opgepakt. Verder organiseren we voorlichting over de gegevensdeling en de AVG , omdat nog veel onduidelijk is over het delen van informatie over leerlingen door scholen met veiligheidspartners.
JPH	12.1 Reguliere vs. Additionele Investeringsen We kunnen uit de begroting ondanks herhaalde verzoeken niet herleiden wat reguliere investeringen in de focusgebieden van Heerlen Noord zijn en welke additioneel zijn. Ook ontbreekt er een financiële paragraaf rondom de gemeentelijke investeringen in Heerlen Noord. Kunt u deze alsnog inzichtelijk maken?	Het is niet mogelijk de reguliere investeringen in de focusgebieden van Heerlen Noord aan te geven, aangezien de begroting van de gemeente Heerlen niet gebiedsgericht opgebouwd is. Dat wil zeggen dat reguliere budgetten voor de hele stad beschikbaar zijn en daar ingezet worden waar dat – vanuit beleidsoogpunt - het meest noodzakelijk wordt geacht. Voor de beschikbare additionele budgetten voor Heerlen Noord wordt verwezen naar bijgaand overzicht Financieringsbronnen programma Heerlen-Noord (NPHLN).
JPH	12.2 Prioriteitswijken Binnen het kernthema herstructurering geeft u aan dat de focus ligt op de prioriteitswijken binnen het NPHLN. Kunt u aanduiden welke middelen u hier langjarig voor gereserveerd heeft?	Ook ten aanzien van de prioriteitswijken wordt gewerkt met incidentele middelen. Naast de middelen die in de bijlage benoemd worden, zullen met name ook de middelen uit de Regiodeal gericht worden op de prioriteitswijken. In het algemeen kan gesteld worden dat de beschikbare middelen voor Heerlen Noord in eerste instantie ingezet worden in de focusbuurten/prioriteitswijken.
JPH	12.3 Investerings Rijksoverheid Hoeveel investeert de rijksoverheid in het NPHLN (meerjarig en tot wanneer)? En hoe groot is de gemeentelijke bijdrage in het NPHLN en voor hoeveel jaar heeft de gemeente zich tot nog toe financieel gecommitteerd?	Het NPHLN wordt – voor het overgrote deel – gefinancierd met incidentele middelen. Dit geldt voor de financiële inbreng van alle partners binnen NPHLN. In de bijlage Financieringsbronnen programma Heerlen-Noord (NPHLN) is aangegeven voor welke jaren de middelen beschikbaar zijn.
JPH	13. Provincie Limburg Heeft er ten aanzien van de opgestelde begroting een vooroverleg met de Provincie plaatsgevonden? En voldoet deze voorgelegde begroting aan de regels die door de Provincie zijn opgesteld om tot een goedkeuring te komen?	Er heeft vooroverleg plaatsgevonden met de toezichthouder. De begroting is opgesteld met de inschatting dat dit niet zal leiden tot verscherpt toezicht.
JPH	Wat zijn de implicaties wanneer de provincie onze begroting (ook wanneer deze zoals deze voorligt vastgesteld wordt door de raad) niet goedkeurt?	De begroting wordt niet goed of afgekeurd door de Provincie. De Provincie in haar rol bepaald slechts de vorm waarin zij haar toezichthouders rol vervuld. Met de huidige begroting is de verwachting dat er geen sprake is van verscherpt toezicht.

JPH	14 Volkshuisvesting en RO 14.1 Cofinanciering Rijkssubsidies Zijn de middelen binnen het programma VHROSV voldoende om de cofinanciering van de reeds lopende rijkssubsidies te dragen en is er nog voldoende financiële ruimte om deel te kunnen nemen aan nieuwe subsidiestromen wanneer cofinanciering vereist is? En komen deze middelen dan ook uit dit geprognostiseerde deel van de begroting?	Voor de reeds toegekende rijkssubsidies is de benodigde cofinanciering in de begroting opgenomen. Voor nieuwe aanvragen bekijken wij per subsidieaanvraag of we binnen onze begroting cofinanciering mogelijk kunnen maken. Daar waar aanvullende middelen nodig zijn wordt dan aan uw raad voorgelegd.
JPH	14.2 WOZ Waarde en Inkomsten Klopt de aanname dat een acceleratie op nieuwbouw de gemiddelde WOZ-waarde doet stijgen en dat daarmee ook toekomstig meer inkomsten te verwachten zijn voor de gemeente? En heeft u in lijn van de bouwplannen ook rekening gehouden met een gradueel stijgende inkomstenbron op grond van de stijgende WOZ-waardes?	-Nieuwbouw zal de gemiddelde woningwaarde niet of nauwelijks laten stijgen. Wel is het zo dat nieuwbouw waarschijnlijk (ook afhankelijk van sloop) de totale WOZ-waarde laat toenemen, geen rekening houdende met de algemene waardeontwikkeling. -Het beleid is om de OZB inkomsten in de begroting jaarlijks te indexeren. De OZB inkomsten zijn niet afhankelijk van de ontwikkeling in de woningwaarde. Deze waardeontwikkeling wordt gecorrigeerd in het OZB-tarief. Zo voorkomen we grote schommelingen in zowel de woonlasten voor de burger als de begroting van de gemeente.
JPH	14.3 Woningbouwplan/Locatiestudie Waar staat het door de wethouder beloofde woningbouwplan/locatiestudie voor de gehele gemeente in de begroting en zijn hier ook middelen mee gemoeid?	Het masterplan woningbouw is reeds opgestart in 2024 en bevindt zich in de voorbereidingsfase. Derhalve is het niet afzonderlijk benoemd in de begroting 2025.
JPH	14.4 Implementatie Omgevingsvisie Waar staat de implementatie van de verwachte omgevingsvisie in de begroting?	Op dit moment is er nog geen omgevingsvisie door de gemeenteraad vastgesteld. De implementatie ervan zal te zijner tijd niet op één plek in de begroting terug te vinden zijn. De omgevingsvisie is een strategische visie voor de komende 25 jaar en beslaat nagenoeg alle programma's uit de begroting en vormt als het ware de kapstok voor de beleidsdoelen in de begroting.
Damen	Waarom worden de kengetallen van onze gemeente niet meer weergegeven in het boekwerk of in een bijlagenboek? Graag zouden wij deze alsnog willen ontvangen. Met kengetallen bedoel ik de absolute getallen en niet aantallen per 1000 inwoners, percentages etc., maar Bijvoorbeeld: aantal inwoners Aantal 65+ Aantal ambtenaren, aantal inhuur Aantal mensen in bijstand Aantal mensen met bijzondere bijstand Aantal parkeerplaatsen, invalide parkeerplaatsen En nog meer!	De genoemde Kengetallen worden doorgaans weergegeven bij de jaarrekening, de meest recente cijfers zijn toegevoegd in tabel 1. In de begroting worden de beleidsindicatoren weergegeven bij de kernthema's, ook bij de paragraaf lokale heffingen (p141-149) en de financiële begroting (p221-247) zijn kengetallen terug te vinden.
SP	P 225-226 Overzicht bezuinigingen 1. Vrijwilligerscompliment afschaffen € 20.000 per jaar. De SP-fractie denkt dat deze bezuiniging	Het vrijwilligerscompliment is een jaarlijkse premie van €200 per jaar voor inwoners met een IOAW, IOAZ of Participatiewet uitkering. Om hiervoor in aanmerking te komen moet men minimaal 3 maanden per jaar voor

	contraproductief is als vrijwilligers daardoor gaan afhaken. Vrijwilligerswerk moet juist gestimuleerd worden. Kunt u toelichten wat deze regeling behelst en waarom u voorstelt deze af te schaffen?	minimaal 8 uur per week vrijwilligerswerk uitvoeren. Het vrijwilligerscompliment is ooit in leven geroepen om enerzijds vrijwilligerswerk effectief in te zetten als re-integratiemiddel, en anderzijds om mensen die weinig tot geen ontwikkelingsmogelijkheden meer kennen te stimuleren om te participeren. Omdat bij een bezuinigingsopgave ook moeilijke keuzes moeten worden gemaakt, hebben wij heel breed gekeken naar alle mogelijkheden. Omdat er weinig gebruik gemaakt wordt van deze regeling is de impact van deze bezuiniging relatief gering. De optelsom van kleinere posten dragen ook bij aan de grote bezuinigingsopgave.
SP	2. Buig/intensiveren loonkostensubsidie. Bij de ambtelijke toelichting op de begroting op 15 oktober werd bevestigd dat het hier het betalen van loonkostensubsidies uit het BUIG-budget betreft, hetgeen kennelijk een verlichting van de rest van de begroting van € 1,5 miljoen oplevert. Dit lijkt ons terecht omdat Heerlen dankzij succesvolle investeringen jaar in, jaar uit grote bedragen overhoudt op het BUIG-budget. Maar blijkens het raadsvoorstel wilt u dit pas vanaf 2026 en nog niet in 2025 laten ingaan. Dit verbaast de SP-fractie. Waarom stelt u niet voor dit al in 2025 te laten ingaan, waarmee de begroting 2025 met een positief saldo van € 1,5 miljoen zou sluiten?	Door een wijziging in de financiering vanuit het Rijk kan het goed inzetten van loonkostensubsidie (LKS) voordeel voor een gemeente opleveren. De gedachte achter het model is dat actief beleid op LKS wordt beloond. Tegelijkertijd zien we in de praktijk dat het verstrekken van LKS te maken hebben met onze populatie en aanbod van passende arbeidsplaatsen. De groei van inzet LKS die de afgelopen periode al ingezet is blijven we doorzetten, ook in 2025. Maar dan nog niet als taakstelling. We houden rekening met ingroeipad. De taakstelling is in de begroting verwerkt vanaf 2026. Als ook in 2025 een financieel voordeel wordt verwacht dan nemen wij dat mee in de marap zoals u van ons gewend bent.
SP	Financieel Gemeentefonds p 133-134 3. De Spreidingswet rond opvang asielzoekers is van kracht en vooralsnog niet ingetrokken. Deze houdt óók in dat gemeenten die meer asielzoekers opvangen dan hun taakstelling een financiële compensatie krijgen. Blijkens eerder gepubliceerde cijfers is het het aantal in Imstenrade opgevangen asielzoekers inderdaad hoger dan de taakstelling. Klopt het dat dit aantal hoger is dan de taakstelling? Welke compensatie (welk bedrag) hoort daarbij zolang de spreidingswet van kracht is, en met ingang van welk jaar zou Heerlen deze ontvangen? Wij vinden deze compensatie niet op deze pagina's of elders terug. Is deze toch ergens in de (meerjaren)begroting opgenomen? Zo nee, waarom niet?	A: Ja het klopt dat het aantal hoger is dan de taakstelling. B: € 1.000 per duurzame meer-plek. Deze meer-plekken moeten voor tenminste vijf jaar beschikbaar zijn. Het gaat om plekken per 2025. C: Deze is nog niet opgenomen, omdat niet duidelijk is wat er met de vergoeding gaat gebeuren. Het kabinet heeft steeds aangegeven de Spreidingswet zo snel mogelijk in te willen trekken, het liefst nog dit jaar. De vergoeding wordt verstrekt op grond van de Spreidingswet. Met het intrekken van deze wet, verdwijnt de wettelijke grondslag voor de vergoeding. Er is momenteel geen zekerheid op betere spreiding gezien het recentelijk afschaffen van de spreidingswet.
SP	Kernthema wegen straten en pleinen p 51-52	Deze is vastgesteld in de Raadsvergadering van 25 april 2023 (met 100%), hier te vinden:

	4. Hier staat de “Nota wegverhardingen 2023-2027” vermeld. Echter bij ons weten hebben wij deze tot op heden nooit ontvangen. Of hebben wij iets gemist? Zo nee, wanneer krijgen we deze dan wel?	Agenda Heerlen - Raadsvergadering . (video) dinsdag 25 april 2023 18:00 - 22:00 - iBabs Publieksportaal
SP	5. Wij vinden noch hier noch elders aandacht voor de slechte infrastructuur tussen de bedrijventerreinen De Beitel en Trilandis. Zijn er plannen deze te verbeteren?	De kwaliteit van de wegverharding in dit gebied is vrijwel over goed, er zijn geen werkzaamheden gepland aan het verbeteren hiervan. Daarnaast is de gemeente samen met o.a. Provincie en Rijkswaterstaat bezig te onderzoeken hoe de bereikbaarheid van Trilandis en Avantis kan worden verbeterd naar aanleiding van de huidige problematiek en de verwachte forse groei van de werkgelegenheid op deze terreinen. Meerdere varianten liggen momenteel op tafel. Ook de verkeerssituatie in de omgeving wordt hierbij tegen het licht gehouden en zal hier – afhankelijk van de gekozen variant – mogelijk mee de vruchten van plukken. Tussentijds zijn we genooddaakt om de ‘fietsbrug’ op Vrusschenhusken te gebruiken als alternatieve route voor het autoverkeer vanuit Trilandis.
SP	Kernthema Duurzaamheid enzovoorts p. 101 en volgende 6. Zijn wij eerder geïnformeerd over de hier vermelde grondstoffentas en proef met ondergrondse PMD-inzameling? Zo ja wanneer, zo nee kunt u dat dan alsnog doen?	De pilot grondstoffentas en de proef met de ondergrondse PMD inzameling zijn onderdeel van het uitvoeringsprogramma in het door uw raad op 26 januari 2022 vastgestelde grondstoffenplan 2022-2026 Rd4 gemeenten. Beide pilots geven uitvoering aan de volgende actiepunten: 1. Pilot ondergrondse PMD inzameling: Vermindering van bijplaatsingen van PMD zakken bij ondergrondse containers. Hierbij heeft de proef zich geconcentreerd op 2 probleemlocaties in Heerlen. 2. Pilot Grondstoffentas: Onderzoek naar de optimalisatie van de BEST-tas door verruiming van het aantal aan te bieden grondstoffen. Als de inzamelresultaten van 2024 bekend zijn zal een tussenevaluatie van het grondstoffenplan plaatsvinden waarbij beiden actiepunten/pilots ook worden opgenomen. Uw raad zal hierover worden geïnformeerd in het voorjaar van 2025.
SP	7. Zijn er maatregelen of plannen om diefstal van BEST-tassen met een waardevolle inhoud zoveel mogelijk te beperken?	Indien we een melding krijgen van diefstal van BEST-tassen dan wordt dit gemeld bij handhaving en zal door Rd4 aangifte worden gedaan. De controle en handhaving op diefstal van BEST tassen is zeer lastig aangezien er pas kan worden opgetreden als iemand op heterdaad betrapt wordt.
SP	Lokale heffingen Pagina 144. 8. Hier vinden we de merkwaardige formulering dat u het plan heeft de afvalstoffenheffing de komende jaren te	Op dit moment zijn de tarieven van de afvalstoffenheffing en rioolheffing niet kostendekkend. Dat de producten niet kostendekkend zijn betekent dat een deel van de gemaakte kosten gefinancierd wordt uit

	laten groeien naar een kostendekkend tarief. Hetgeen een extra verhoging van 11% (16%-5%) zou betekenen. Deze extra groei staat in contrast met de ons inziens terechte keuze in de begroting 2024 en nu 2025 om dit juist niet te doen, en in plaats daarvan bij OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht een gelijk stijgingspercentage toe te passen. Waarmee huurders en eigenaar/bewoners gelijk worden behandeld.	overige middelen binnen de begroting. Hier gaat het bij afval om een bedrag van € 1.412.705 en bij riool om een bedrag van € 297.149. Dit legt extra druk op de begroting. Het plan is om naar de toekomst toe deze producten kostendekkend te maken, dit hoeft niet per definitie te betekenen dat huurders grotere lastenverzwaringen krijgen dan eigenaren.
SP	Is de bovengenoemde formulering een “slip of the pen”? Of bent u echt van plan in de toekomst huurders grotere lastenverzwaringen op te leggen dan eigenaar/bewoners?	Zie bovenstaand antwoord
SP	Kernthema Wonen p. 129 en volgende 9. Tot op heden is het tempo waarin de woningcorporaties hun slecht geïsoleerde woningen isoleren verontrustend laag. De huurders van deze woningen gaan een nieuwe winter tegemoet waarin ze voor de vogeltjes stoken. Op deze pagina's van de begroting vinden we de ambitie om dit te verbeteren niet in cijfers terug. Bestaan deze cijfers niet of kunnen wij deze elders binnen of buiten deze begroting terugvinden?	Deze cijfers worden jaarlijks opgenomen in de Prestatieafspraken die wij als gemeente maken met de Corporaties en Huurders. Eind 2024 zullen de meest actuele cijfers via de Prestatieafspraken Jaarschijf 2025 met u worden gedeeld.
D66	Pagina 39 – 2.1.1. Programma Veiligheid Er wordt aangegeven dat de afgelopen jaren ons hebben geleerd dat het loont om in te zetten op preventie en in de Aanpak Sociaal Veilig de basisinfrastructuur binnen het domein zorg en veiligheid in de wijk is. Is te objectiveren dat de Aanpak Sociaal Veilig werkt?	Dat de aanpak werkt, is deels te objectiveren. Zo zien we in de focuswijken waar we het langst bezig zijn positieve trends in data. De veiligheidsbeleving is bijvoorbeeld verbeterd in Vrieheide in 2023 tov van de start van de aanpak in 2021. In 2021 voelde 68% zich nog wel eens onveilig in de buurt tegenover 61% in 2023 (daling met 7%). In Maria Gewanden Terschuren (met Kasteelbuurt en Hoofdstraat-West als focusgebieden) is er een verbetering van 5%. In 2021 voelde 38% zich wel eens onveilig in de buurt ten opzichte van 33% in 2023. Ook zien we een daling in aantallen politieregistraties in deze wijken, in Maria Gewanden Terschuren met 25% in 2023 t.o.v. van 2021, in Vrieheide-de Stack met 21% en in GMS met 17%. Ook specifieke overlastregistraties laten aanzienlijke dalingen zien van tussen de 26% en 36%, in bijgevoegd overzicht zijn de trends weergegeven. Hoewel deze cijfers veelbelovend zijn, zijn we voorzichtig met het leggen van correlaties met de aanpak Sociaal Veilig. De data zijn een indicatie dat de aanpak succes heeft, maar zijn niet de enige indicatoren. Andere, moeilijker meetbare en minder objectieve indicatoren, betreffen onder andere hoe de partners in de wijk samenwerken, het aantal partners dat actief is aangehaakt, de wijze waarop bewoners ons inmiddels kennen en weten te vinden, de snelheid van acteren bij escalaties, het voorkomen dat escalaties plaatsvinden en de voelbare verbetering van de leefbaarheid in de wijk. Al deze factoren zien wij nadrukkelijk verbeteren, maar zouden met onevenredige inspanning slechts deels

te objectiveren zijn. Zo zien we nadrukkelijk dat we overlast en conflicten veel sneller in beeld hebben, de partners sneller met elkaar schakelen en tot effectieve interventies komen en dat hierdoor grotere escalaties uiteindelijk zijn voorkomen. Denk aan escalaties met vermeende zedendelinquenten, oplopende burenc conflicten en signalen over prostitutie in de wijk. Het gaat hier over tientallen situaties, die hadden kunnen leiden tot een nieuwe situatie met grote maatschappelijke onrust (zoals in 2020 de burenruzie met het Syrische gezin of het gooien van een handgranaat in de Markgravenstraat). Dergelijke situaties zijn we nu veelal voor en leiden niet meer tot negatieve media-aandacht.

De basisprincipes ‘actiologica’ en ‘frontlijnsturing’ staan centraal in de aanpak. Daardoor is de focus op aanpakken en doen en niet op registreren, administratie, datageneratie en planvorming. Wat we wel objectief kunnen aangeven is dat we inmiddels meer dan 150 frontlijners hebben aangehaakt in de aanpak, die wekelijks intensief samenwerken. En onze output: tussen de start van de aanpak in september 2021 tot september 2024 hebben we maar liefst 468 casussen opgepakt in Heerlen-Noord. Maar ook dit is slechts een deel het volledige beeld. Juist in de leefbaarheidsoverleggen worden veel verschillende soorten interventies ingezet, zoals actiedagen, opschoondagen, buurtschouwen, buurtbijeenkomsten, buurtdeals, extra surveillance, fysieke aanpassingen (bijv. snoeien groen of sloop verloederd object) en extra cameratoezicht. Momenteel zijn we bezig met de implementatie van het nieuwe registratiesysteem PGAx. Hierdoor verbeteren we de registratie en monitoring van dergelijke interventies zonder de frontlijnwerkers in de wijk hiervoor te belasten.

	Bron	2021	2023	Trend
1. Veiligheidsbeleving (percentage bevolking dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt)				
Onveiligheidsgevoel Maria Gewanden Terschuren	Parkstad Monitor	38%	33%	-5%
Onveiligheidsgevoel Vrieheide-de Stack	Parkstad Monitor	68%	61%	-7%
Onveiligheidsgevoel GMS	Parkstad Monitor	53%	54%	+1%
	Bron	2020	2023	Trend
2. Criminaliteit				
Registraties politie	Politie	604	454	-25%

		<table><tr><td>Maria Gewanden Terschuren</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Registraties politie Vrieheide- de Stack</td><td>Politie</td><td>1196</td><td>948</td><td>-21%</td></tr><tr><td>Registraties politie GMS</td><td>Politie</td><td>1116</td><td>921</td><td>-17%</td></tr><tr><td colspan="5">3. Overlast</td></tr><tr><td>Registraties politie Maria Gewanden Terschuren</td><td>Politie</td><td>121</td><td>82</td><td>-32%</td></tr><tr><td>Registraties politie Vrieheide- de Stack</td><td>Politie</td><td>268</td><td>198</td><td>-26%</td></tr><tr><td>Registraties politie GMS</td><td>Politie</td><td>319</td><td>203</td><td>-36%</td></tr></table>	Maria Gewanden Terschuren					Registraties politie Vrieheide- de Stack	Politie	1196	948	-21%	Registraties politie GMS	Politie	1116	921	-17%	3. Overlast					Registraties politie Maria Gewanden Terschuren	Politie	121	82	-32%	Registraties politie Vrieheide- de Stack	Politie	268	198	-26%	Registraties politie GMS	Politie	319	203	-36%
Maria Gewanden Terschuren																																					
Registraties politie Vrieheide- de Stack	Politie	1196	948	-21%																																	
Registraties politie GMS	Politie	1116	921	-17%																																	
3. Overlast																																					
Registraties politie Maria Gewanden Terschuren	Politie	121	82	-32%																																	
Registraties politie Vrieheide- de Stack	Politie	268	198	-26%																																	
Registraties politie GMS	Politie	319	203	-36%																																	
D66	Pagina 42 – Kernthema Crisisbeheer ☐ Onder het kopje versterking gemeentelijke crisisbeheersing wordt een opsomming van maatschappelijke uitdagingen gegeven, waaronder ook afnemende risicobereidheid. In welk kader moeten we afnemende risicobereidheid als maatschappelijke uitdaging zien?	Met ‘afnemende risicobereidheid’ doelen we in deze context op de ontwikkeling dat mensen steeds minder geneigd zijn om zelf risico’s te bepalen en te accepteren. Dat zien we in de context van crisisbeheersing als een uitdaging, omdat mensen dan ook minder (goed) op risico’s zijn voorbereid terwijl dat soms wel noodzakelijk is. Een risicoloze samenleving bestaat immers niet. Gevolg is dat mensen eerder afhankelijk zijn als risico’s zich toch voordoen en er eerder sprake is van een crisissituatie waarin mensen irrationeel gedrag (kunnen) vertonen. Op een ontwikkeling als deze dienen we onze crisisbeheersing en beheersmaatregelen aan te passen. Daarom staat deze ontwikkeling benoemd in onze begroting, specifiek in de passage over ‘versterking van de gemeentelijke crisisbeheersing’.																																			
D66	Pagina 44 – Kernthema Veiligheid ☐ Wat zijn de ervaringen die uit het CITICESS-project voortkomen? ☐ In juni 2024 is het Experiment gesloten coffeeshopketen gestart en wordt mogelijke toename van illegale straathandel gemonitord. Wat komt er tot nu toe uit deze monitoring naar voren? ☐ De weerbaarheid tegen digitale criminaliteit wordt verhoogd met preventieve interventies. Welk soort interventies worden ingezet?	Antwoord A: Op dit moment wordt er in het kader van de CITICESS pilot in Heerlen met dertien gezinnen gewerkt. Doorlopend komen hier gezinnen bij, met vóór 2027 het doel 30-40 gezinnen geholpen te hebben. De aanpak betekent dat gezinnen meer aan de hand worden genomen door een gezinscoach. De gezinscoach regelt zaken waartoe het gezin niet (meer) in staat is en begeleidt het gezin intensiever. Er worden doorbraakplannen gemaakt. Van de dertien gezinnen, zijn voor acht gezinnen doorbraakplannen gemaakt. Voor zes gezinnen zijn al negen doorbraken bereikt. De bereikte doorbraken zijn onder andere het vinden van nieuwe woningen, het voorkomen van uitzetting, het versnellen van bijstand, de aankoop van schoolboeken en het aanbieden van tijdelijke taxi's naar school. De maatschappelijke kosten die hierdoor voorkomen worden bedragen op dit moment al meer dan een half miljoen euro.																																			

De Europese partnersteden zijn op 15, 16 en 17 oktober in Heerlen op bezoek geweest om te leren van de eerste ervaringen. Zo is een doorbrakenteam ingericht, is intensief ingezet op samenwerking met stakeholders en is aanvullende financiering georganiseerd. De eerste ervaringen zijn dermate positief dat momenteel wordt onderzocht op welke wijze de aanpak kan worden uitgebreid.

B: Op 17 juni 2024 is de overgangsfase van het Experiment gesloten coffeeshopketen gestart. In deze fase mag de coffeeshophouder zowel niet-gereguleerde alsmede gereguleerde hennep verkopen. De daadwerkelijke experimenteerfase (= enkel nog de gereguleerde hennep mogen verkopen) zou landelijk op 16 september 2024 starten maar is door de minister uitgesteld. Reden daarvoor is het feit dat er nog onvoldoende telers met de productie zijn gestart en daardoor er nog te weinig kwantiteit, kwaliteit en diversiteit aan gereguleerde hennep beschikbaar is. Vermoedelijk start de experimenteerfase in het voorjaar 2025. Doordat de echte experimenteerfase nog niet begonnen is, is het effect op de illegale straathandel nog niet echt aanwezig. Wel is vanaf 17 juni de naleving van het Ingezetenen-criterium van kracht. Personen die niet aantoonbaar in Nederland wonen mogen geen hennep meer kopen in de coffeeshops in Heerlen. Er zijn meldingen over mogelijk dealen in de omgeving van de coffeeshops. Deze waren er voor 17 juni echter ook al en er is geen relevante toename van meldingen geregistreerd. Een eventuele toename van het dealen op straat en dan specifiek rondom de coffeeshops wordt in het kader van het Experiment met extra aandacht gemonitord. Als er concrete opsporingsindicaties zijn maakt de politie er werk van en probeert de dealers op heterdaad te pakken. Naast een strafrechtelijke vervolging wordt door de burgemeester ook een bestuursrechtelijke dwangsom opgelegd.

C: We streven als gemeente naar een duurzame en doeltreffende aanpak om de digitale veiligheid en weerbaarheid te vergroten. In de Taskforce Cyber Limburg wordt door integrale publiek-private samenwerking geïnvesteerd in de aanpak van cybercrime. De Taskforce cyber Limburg is een samenwerking tussen het RIEC Limburg, het Platform Veilig Ondernemen Limburg, Het

		expertisecentrum cyberweerbaarheid, het cybercrimeteam van de Politie-eenheid Limburg en het Openbaar Ministerie Limburg. Er wordt ingezet op bewustwording, weerbaarheid, preventie en slachtofferschap, opsporing en vervolging en het voorkomen van daderschap. Deze samenwerking resulteert in een gecoördineerde inzet van interventies in Limburg en bevordert daarmee eensgezindheid in de aanpak. Specifieke activiteiten en interventies die zich hierop richten zijn onder andere voorlichting en bewustwordingscampagnes, Hackshield, re_BOOTCMP, Digitaal Veilig Limburg, (oefen)Cyberdriehoek en Cyber24 spellen.
D66	Pagina 49 – Kernthema Mobiliteit ☐ In 2025 wordt de regionale samenwerking op het gebied van verkeerseducatie vervolgd. Op welke manieren werken we regionaal op dit gebied samen? ☐ Onder leefbaarheid wordt verwezen naar de resultaten van de uniforme parkeeraanpak in de woonwijken. Kunnen deze resultaten gedeeld worden? De prioritering van wijken, waarnaar verwezen wordt, staat in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2024 opgenomen. Is dat juist? ☐ Wat zijn de ontwikkelingen rondom de ambities uit het Fietsplan Heerlen ‘Van Autostad Heerlen naar fietsstad Heerlen’ 2022?	☐ In 2025 wordt de regionale samenwerking op het gebied van verkeerseducatie vervolgd. Op welke manieren werken we regionaal op dit gebied samen? We werken samen aan het project ‘Verkeersactieve school’ en hebben hiervoor een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de jaren 2025-2028. De Verkeersactieve school is een samenwerking van Provincie Limburg (ROVL), gemeenten en scholen met als doel het stimuleren van verkeersveilig gedrag op dezelfde wijze in de hele provincie, het op gelijk niveau brengen van verkeerseducatie Limburg breed, het verbeteren van de kwaliteit van verkeerseducatie Limburg breed en het structureel borgen van verkeerseducatie in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs (inclusief speciaal onderwijs). Daarnaast werken we samen aan de ‘Doelgroepenpak Gedragsbeïnvloeding Verkeersveiligheid Limburg’ en ook hiervoor is voor de jaren 2025-2028 een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Doelstelling van deze Doelgroepenpak is het stimuleren van verkeersveilig gedrag bij de doelgroepen jongeren (18-24 jaar), volwassenen (25-59 jaar) en ouderen (60 jaar en ouder). Beide onderdelen zijn als uitvoeringsmaatregel van het onderdeel verkeerseducatie/gedragsbeïnvloeding voor de betreffende risicothema’s opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het Verkeersveiligheidsplan Heerlen.

		☐ Onder leefbaarheid wordt verwezen naar de resultaten van de uniforme parkeeraanpak in de woonwijken. Kunnen deze resultaten gedeeld worden? Ja, de resultaten van het onderzoek en de voorgenomen parkeeraanpak zullen worden toegelicht in een raadsinformatiebrief. De prioritering van wijken, waarnaar verwezen wordt, staat in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2024 opgenomen. Is dat juist? Nee in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2024 is de uitvoering van de systematische aanpak parkeerproblematiek woonwijken als onderdeel van actielijn 3 aangekondigd. De prioritering wordt bepaald aan de hand van de bevindingen uit het onderzoek dat deel uitmaakt van de uniforme parkeeraanpak. Zie ook antwoord op de vorige vraag. ☐ Wat zijn de ontwikkelingen rondom de ambities uit het Fietsplan Heerlen 'Van Autostad Heerlen naar fietsstad Heerlen' 2022? De algemene ambitie van het Fietsplan Heerlen, met name een transitie in de vervoerwijzekeuze), is een werk van lange adem. Om dit te bereiken werd er een uitvoeringsprogramma 2022-2025 opgesteld waarin verscheidene maatregelen per programmalijn zijn opgenomen: - Fiets en OV hand in hand: - o Er zijn 26 deelfietsstations van Velocity in geheel Parkstad aangelegd, waarvan de helft in Heerlen; - Fietsinfrastructuur naar een hoger niveau: Een aantal verkeersonveilige locaties is reeds aangepakt, met name: - o Omgevingen van verschillende basisscholen naar aanleiding van de TrapStepStap-challenge - o Herinrichting/Aanpassing van enkele verkeersonveilige kruispunten - Fietsvoorzieningen beter faciliteren: - o Er zijn (extra) fietsklemmen geplaatst bij de bushalte op Nieuw Eyckholt nabij Zuyd Hogeschool en het Zuyderland MC. - o De voorbereiding inzake de bewaakte fietsenstallingen aan het Maankwartier en onder het Burg. van Grunsvenplein zijn goed gevorderd. - Samen in beweging:
--	--	--

		- o De TrapStepStap-challenge is op meerdere basisscholen uitgevoerd om de leerlingen (en hun ouders) te stimuleren om de woon-schoolverplaatsingen al lopend, te fiets of met de step te maken. - o Voor senioren zijn verscheidene fietsbijeenkomsten georganiseerd in het kader van het landelijk fietsproject 'Doortrappen'. - o In samenwerking met Zuid-Limburg Bereikbaar zijn meerdere fietsstimuleringsacties uitgevoerd die gericht waren op bewoners, bezoekers en medewerkers van de stad. Een gedetailleerde stand van zaken wordt als onderdeel van de terugkoppeling in het jaarlijkse Programma Mobiliteit opgenomen.
D66	Pagina 51 – Kernthema Wegen, straten en pleinen ☐ Er wordt kritisch naar versturende elementen die de uitstraling van wegen, straten en pleinen negatief beïnvloeden gekeken. Hoeveel van dit soort elementen zijn weggehaald? ☐ Bij onkruidbestrijding gaat u de medewerking van bewoners vragen om hun auto weg te zetten. Op welke manier gaat u dat doen? En speelt u in op wijzigingen in de planning?	We hebben de afgelopen tijd hiermee al geëxperimenteerd in het centrum, nu zijn ook de buurten en wijken aan de beurt. We beginnen met een sanering van verkeersborden. - In de onderhoudskalender die met de stadskrant van december zal worden verspreid doen wij een oproep aan bewoners van straten om gezamenlijk een verzoek in te dienen voor het schoonmaken en onkruidvrij maken van de straat. De medewerking die van bewoners wordt gevraagd is hun auto op de afgesproken schoonmaak dag elders te parkeren. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheid om bewoners gericht te informeren over schoonmaakwerkzaamheden in hun straat via de milieu app van RD4 (afvalinzameling)
D66	Pagina 55 – Kernthema Economie ☐ Bedrijven die onvoldoende inspelen op digitalisering en cybersecurity staan in risico opgenomen. Speelt de gemeente een rol in ondersteuning op dat gebied?	De gemeente ondersteunt activiteiten op het gebied van digitalisering en Smart Services via de Brightlands Smart Service Campus in Heerlen. Omdat voor deze vraagstukken specifieke kennis nodig is heeft de Campus voor het MKB meerdere programma's waar door ondernemers gebruik kan worden gemaakt.
D66	Pagina 60 – 2.1.4 Programma Onderwijs ☐ In welke zin is de bekostiging van onderwijshuisvesting met een (boven) regionaal karakter een risico?	Doordat leerlingen van scholen met een (boven)regionaal karakter niet afkomstig zijn uit het gebruikelijke voedingsgebied rondom een basisschool zijn de aantallen leerlingen die deze scholen bezoeken lastig te prognosticeren. Een groei van het leerlingenaantal en daaraan gekoppeld de noodzakelijke omvang van het schoolgebouw is daardoor lastig te voorspellen c.q. te plannen. Hierdoor is het mogelijk dat een school, indien kan worden aangetoond dat het hogere leerlingenaantal ook voor de komende jaren aanwezig zal zijn, voor uitbreiding in aanmerking komt.

	Pagina 61 – Kernthema Onderwijs ☐ Onder het kopje talentontwikkeling wordt onderhoud van groene schoolpleinen, schoolmoestuinen en/of Tiny Forest als onderdeel van het programma voor milieu- en natuureducatie genoemd. Hoeveel scholen hebben inmiddels een groen schoolplein, moestuin of Tiny Forest?	Er zijn 12 scholen waarbij de vergroeningsopdracht is afgerond. Er zijn 2 scholen op dit moment in uitvoering en er zijn 4 scholen in voorbereiding voor 1e helft 2025. Het onderhoud wordt bij aanleg afgestemd tussen de gemeente, de schoolbesturen, IVN (Vanuit de Lokale Educatieve Agenda) en de moestuinman.
D66	Pagina 68 – Kernthema Sport ☐ Waaruit bestaan de opgenomen investeringen voor het gebouw en installaties van het Centrumbad? ☐ Is er een benchmark gedaan wat het realiseren van het Centrumbad in de voormalige kerk aan de Laanderstraat kost ten opzichte van nieuwbouw? ☐ Wanneer komt er meer inzicht in het businessplan inclusief exploitatie van het Centrumbad? Kan daarbij ook op de energievoorziening en bouwkundige geschiktheid van de voormalige kerk voor een zwembadklimaat ingegaan worden?	- Deze zijn bedoeld om het centrumbad te kunnen realiseren zijnde het gebouw en de technische installaties. - Nee, er is wel een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor het centrumbad aan de Putgraaf en er is een eerste fase haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor het stadsbad in de kerk. Hieruit blijkt dat het bouwen van het stadsbad in de kerk goedkoper kan zijn. De thans lopende onderzoeken moeten dit bevestigen. - In het voorjaar 2025 hebben we inzicht in het businessplan en de energievoorziening en leggen we dit voor aan de raad.
D66	Pagina 74 – Kernthema Groen ☐ Er wordt naar nieuwe mogelijkheden voor het opstellen van een soortenmanagementplan gezocht, hetgeen vanwege krapte aan ecologen een uitdaging is. Behoort bij deze nieuwe mogelijkheden ook regionale samenwerking op dat gebied?	Ja, een regionale samenwerking ook tot de behoort uitvoeringsmogelijkheden. Of en in welke vorm dan dient nog te worden bekeken.
D66	Pagina 82 e.v. – Kernthema Sociale basisvoorzieningen ☐ In het speeltuinbeleid is speciale aandacht voor de toegankelijkheid van speeltuinen voor kinderen met een beperking en samen met de doelgroep wordt eraan gewerkt om speeltuinen inclusiever te maken. Op welke manier wordt daaraan gewerkt en welke resultaten zijn al geboekt? ☐ Wat omvat de herijking van de inzet van het Heerlens Kindercollege eind 2024? ☐ OP welke manier worden ideeën bij Heerlense jongeren omtrent participatie en het hebben van invloed opgehaald? Valt daar ook het project InclusEU onder? ☐ Er wordt voor een goede start voor statushouders in Heerlen gezorgd, met focus op taal, participatie en passende huisvesting. Worden op dat gebied ook stappen gezet voor asielzoekers?	A: Voor het inclusietraject realiseren we over een periode van drie jaar in alle twaalf Heerlense speeltuinen basisvoorzieningen om de speeltuinen beter toegankelijk en aantrekkelijker te maken. Onder basisvoorzieningen verstaan we goed toegankelijke paden, aangepaste speeltoestellen en mindervalidetoiletten. Afhankelijk van de specifieke situatie bekijken we in overleg met de speeltuinbesturen welke zaken we het eerst aanpakken en maken we een vervolgplanning. Hierbij nemen we ook de input van onze doelgroep mee. Inmiddels hebben we in het merendeel van de speeltuinen de eerste aanpassingen gemaakt. In 2026 willen we het traject afronden. B: We zijn op dit moment nog aan het onderzoeken hoe we dit gaan invullen. Hierbij kijken we ook hoe we de jeugd- en jongerenparticipatie in breder verband kunnen vormgeven. We gaan dit de komende maanden verder uitwerken. C: Momenteel zijn we in gesprek met kleine groep jongeren. Het afgelopen jaar hebben er een aantal

		brainstormsessies met hen plaatsgevonden om na te denken hoe jeugd- en jongerenparticipatie het beste in de gemeente Heerlen kan worden vormgegeven. Het streven is om binnen de komende maanden hun ideeën aan de burgemeester en wethouder te presenteren en deze vervolgens tot uitvoering te brengen. Het project InclusEu is hier geen onderdeel van, maar is wel een heel mooi voorbeeld van jongerenparticipatie in onze buurten. We hebben voor dit project jongeren uit Heerlen uitgenodigd om samen met andere Europese jongeren en met onze gemeente na te denken over de participatie van jongeren bij activiteiten in hun buurt. Het Europese InclusEU-project is weliswaar inmiddels afgesloten, maar de waardevolle samenwerking met de betreffende jongeren houden we vast. In september jl. zijn onze Europese partners op bezoek geweest in Heerlen en de Heerlense jongeren hebben toen zeer actief bijgedragen aan het programma. Zij zijn onze ambassadeurs als het gaat om het bereiken van andere jongeren voor activiteiten van de gemeente en organisaties/initiatiefnemers in de buurten. Ze zijn daarnaast een klankbordgroep voor nieuwe en bestaande ideeën. Vanuit die rol nemen zij bijvoorbeeld binnenkort deel aan een bijeenkomst met Frisse Wind en de collega's die het jongerenloket gaan opzetten. Ook sluiten ze aan bij een onderdeel van het LPB-congres dat van 20 tot en met 22 november as. in Heerlen gehouden wordt. Waar mogelijk blijven we zoeken naar verbindingen tussen de diverse thema's die in de gemeente spelen en de jongeren. Een stagiaire binnen Buurtregie zal vanuit haar opdracht aan de slag gaan met de vraag waar en op welke manier we dat gaan doen. D: Gemeenten hebben de regie over de inburgering van statushouders en ontvangen hier rijks gelden voor, die ingezet worden om de verschillende onderdelen van de inburgering te kunnen bekostigen. Gemeenten hebben geen inburgeringstaak ten aanzien van asielzoekers, dit is een taak van het COA. Het COA verzorgt voor-inburgeringslessen (basistaal en kennis van de Nederlandse maatschappij) voor de bewoners van de AZC's. Asielzoekers kunnen op vrijwillige basis meedoen aan de lessen in hun AZC.
D66	Pagina 101 e.v. – Kernthema Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer Wat is de stand van zaken van het onderzoek project Windenergie Parkstad-Zuid? Op welke manier wordt verduurzaming op scholen gestimuleerd?	Er lopen op dit moment gesprekken tussen provincie Limburg en Parkstad om het project Windenergie Parkstad Zuid weer vlot te trekken. De herziening van de provinciale omgevingsverordening speelt hier een nadrukkelijke rol in en wordt naar verwachting naar verwachting einde Q4 vastgesteld. De provinciale

	❓ Hoe wordt de uitrol van laadpalen opgepakt in de concessie van Vattenfall InCharge? Wordt er ook gekeken naar een evenwichtige dekking over de gemeente?	werkgroep Ruimte en Energie onderzoekt de juridisch mogelijkheden naar wat wel en niet kan in relatie tot de Einstein Telescoop. Zodra de juridische mogelijkheden in beeld zijn kan gestart worden met het onderzoek dat de RWTH Aachen worden uitgevoerd. Hierbij wordt ook de samenwerking opgezocht met Stawag die aan de andere kant van de grens werkt aan plannen voor nieuwe windenergie. De gemeente Heerlen stimuleert verduurzaming op scholen door onderwijsprojecten en -activiteiten te ondersteunen, die leerlingen bewust maken van duurzaamheid en innovatieve oplossingen stimuleren. Dit gebeurt door samenwerking met en tussen primair-, voorgezet- en middelbaarberoepsonderwijs aan verschillende projecten zoals het organiseren van duurzaamheidschallenges, een Kidshackathon, stages en evenementen zoals de 'Fairtrade-beurs' en kledingruilbeurzen. Scholen worden aangemoedigd om lesprogramma's over duurzaamheid en circulaire economie te integreren. Deze programma's behandelen thema's zoals circulariteit, energietransitie en klimaatadaptatie op begrijpelijk taal (B1-niveau), zodat leerlingen kennis opdoen en betrokken raken bij milieuvraagstukken. Vorengenoemde initiatieven ondersteunen de ontwikkeling van praktische, duurzame kennis en vaardigheden bij jongeren, vertellen het lokale, actuele narratief over duurzaamheid en maken hen bewust van hun rol in een toekomstgerichte samenleving, in een regio die vooruitkijkt. Evenwichtige verdeling wordt bereikt door plaatsing van laadpalen op basis van 1. Dekkend netwerk (witte vlekken worden opgevuld (dwz gebied met dichtheid lager dan 1 laadpaal per 125 huishoudens); 2. Best presterende locaties worden aangevuld; 3. Aanvullende locaties (dwz strategisch, tbv deelvervoer of status 'tbv gebruikers met beperking'). De uitrolstrategie van Vattenfall is als volgt opgepakt: • Een plankaart met nieuwe potentiële locaties tot 2030 is al beoordeeld en gevalideerd. • Vattenfall maakt een laadrukanalyse. • Aanvragen van inwoners en gemeente worden meegenomen. • Elk half jaar wordt een selectie van locaties voor participatie vrijgegeven door Vattenfall. • Uitkomsten participatie worden teruggekoppeld naar Vattenfall, en verwerkt. • Verkeersbesluit wordt genomen door gemeente. • Vattenfall maakt een uitvoeringsplanning.
D66	Pagina 123 e.v. – Kernthema Centrum ❓ Waar in het raadsbesluit BMV-20000626 is de grondslag te vinden om resterende middelen van het	- Dit is terug te vinden in de kosten en dekkingsparagraaf waar vermeld staat: Omdat na de aanbesteding van een project definitief duidelijk is hoeveel budget voor de realisatie per

	Investeringskrediet projecten Centrum opnieuw toe te bedelen? En tot wanneer geldt dit? ☐ Waaruit bestaan de investeringen voor de herinrichting openbare ruimte Landsfort Herle? ☐ Waarom is voor een aparte investeringspost voor de inrichting van het Romeins Museum gekozen?	project noodzakelijk is, zal er één investeringskrediet aangemaakt worden voor de projecten binnen het programma Centrum. We sturen daarbij op het geheel van het krediet waarbij kredieten tussen projecten onderling verrekend worden. Na de aanbesteding zal het krediet worden toegekend aan het betreffende project. Dit maakt het mogelijk om flexibel met het budget om te gaan en zodoende een eventueel aanbestedingsnadeel van het ene project op te vangen met een aanbestedingsvoordeel bij een andere project. Dit blijft van toepassing tot het moment dat het investeringskrediet, dat door de raad gevormd is, volledig besteed is. - Bij het raadsbesluit ‘realisatie Het Romeins Museum, Cinema Royal en het Stadsbad’ van 26 juni jl. is aangegeven dat de regiodeal subsidie voort het Landsfort wordt ingezet voor Het Romeins Museum. Hiervoor is een herbeschikking aangevraagd bij Parkstad Limburg. We kunnen immers nooit alles tegelijkertijd doen en financieren en moeten ons voortdurend afvragen hoe we van grootst mogelijke betekenis kunnen zijn voor onze inwoners. Met andere woorden: hoe we onze stad nog meer een plek maken waar Heerlenaren graag verblijven, wonen en ondernemen. Dit betekent dat we binnen het Landsfort wel nog ingrepen doen bij Betaplein, Schelmentoren en Schelmenhofje en enkele kleinere ingrepen in de openbare ruimte. - Om een andere afschrijvingsperiode (conform financiële verordening) mogelijk te maken.
D66	Pagina 225 e.v. – 4.2 Ontwikkelingen ☐ Op welke manier gaat de stadskrant budgetneutraal gemaakt worden? ☐ Welke risico’s brengt het minder toevoegen aan de behoedzaamheidsreserve Onderwijshuisvesting met zich mee? ☐ Brengt het incidenteel uitwisselen van de specifieke uitkering GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) met reguliere middelen het risico met zich mee dat dit alsnog aan het Rijk terugbetaald moet worden? ☐ Voor welke projecten in het centrum wordt het sloopfonds aangevuld?	- De specifieke invulling voor het budgetneutraal maken van de stadskrant is nog niet vastgesteld. Indien er mogelijkheden zijn om extra inkomsten te genereren, kan de huidige opzet van de stadskrant mogelijk worden behouden. Als deze opties onvoldoende blijken, zal er aandacht worden besteed aan het optimaliseren van de uitgaven. -Binnen de reguliere begroting van de gemeente Heerlen doen we al diverse activiteiten die voldoen aan de gestelde eisen voor de inzet van deze GALA middelen. Zodoende kunnen we deze middelen uitwisselen zonder risico op terugbetaling aan het rijk - Het risico is aanwezig dat de reserve, die in het leven is geroepen voor het dekken van de kosten die

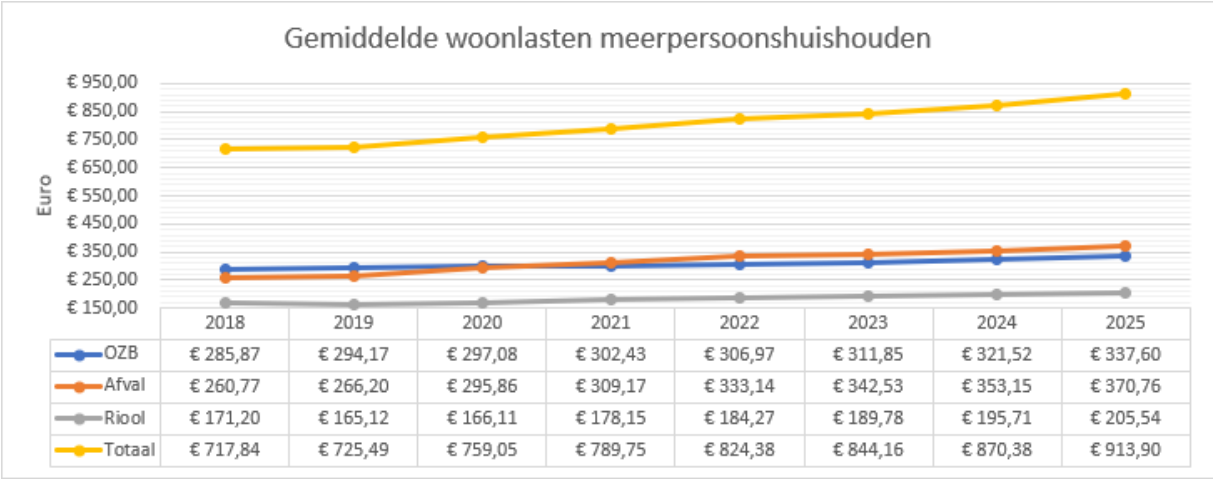
		voortvloeien uit onvoorziene gebeurtenissen c.q. calamiteiten, niet toereikend zal zijn. - Het sloopfonds wordt gevuld om extra afschrijvingen op de boekwaarde van gebouwen te doen indien die na aankoop gesloopt dienen te worden. Gelet op de lopende onderhandelingen over de verwerving kunnen we geen locatie benoemen.
FVD	Pagina 13 tabel Strategische aankoop vastgoed centrum € 3.500.000 Betreft dit aankoop panden Promenade ivm verhuizing Zuyd Hogeschool en zo ja is dit een bedrag bovenop de € 12.000.000	Nee
FVD	Pagina 69 tabel Voor het centrumbad wordt in 2025 en 2026 € 5.980.000 geïnvesteerd. In de jaren erna niet meer. Dit terwijl wordt ingeschat dat de verbouwing (exclusief aankoop) € 7.000.000 bedraagt. Kunt u dit nader uitleggen.	De bedragen voor 2025 en 2026 zijn gebaseerd op het raadsvoorstel voor het stadsbad uit 2021 (BWV-21001190). Dit is ontoereikend voor de realisatie van het stadsbad. In het voorjaar 2025 wordt u dan ook een aanvullend investeringskrediet voorgelegd.
FVD	Pagina 79 Wordt in de begroting voor Jeugdzorg, gezien de miljoenen die erbij moeten voor Jens, ook in 2025 rekening gehouden met een extra bedrag voor Jens (bovenop de lumpsum) en zo ja, voor welk bedrag?	De autonome ontwikkelingen kunnen wij slechts beperkt beïnvloeden met maatregelen. Zo blijft de situatie rond de (basishulp) jeugd (JENS) een aandachtspunt, dit is ook landelijk de situatie. We verwijzen u naar de meest recente raadsinformatiebrieven van 8 en 15 oktober 2024 waarin we hebben aangegeven welke acties zijn en worden ingezet. Er wordt aangenomen dat er in 2025 compensatie van het Rijk komt, maar financieel wordt voorzichtigheid betracht in latere jaren. Vanaf 2026 hebben wij vooralsnog (in afwachting op uitkomst acties zie RIB) een bijstelling van € 5.140K meegenomen.
FVD	Pagina 80 Uit de beleidsindicatoren menen wij te mogen concluderen dat het aantal beschikbare banen in Heerlen ver boven het gemiddelde liggen, terwijl onze netto-arbeidsparticipatie daar ruim onder het Nederlands gemiddelde. Daarbij liggen de werklozenuitkeringen en de bijstandsuitkeringen weer ruim boven het Nederlands gemiddelde. Zien wij dit juist?	Ja dat klopt.
FVD	Pagina 133 Vanaf 2026 begint het ravijnjaar. Zijn wij het juist dat wij alweer in 2028 wat betreft de uitkeringen van het Rijk op ongeveer hetzelfde bedrag zitten als in 2025?	De ontwikkeling van het gemeentefonds is via het accres gekoppeld aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). De indexatie betreft een prijs- en een volumedeel en is benodigd om inflatie op te vangen, maar ook omdat de bevolking groeit en vergrijst. Na de terugval in middelen loopt de uitkering dan ook weer op, maar het ravijn is structureel.
FVD	Wat houden de ombuigingen in de bezuinigingen concreet in?	Bezuinigingen zijn directe maatregelen om uitgaven te verminderen, vaak door het schrappen of beperken van diensten en voorzieningen. Ombuigingen richten zich op

		het efficiënter inzetten van middelen door geld anders te verdelen, zonder het totale budget te verlagen. Bij bezuinigingen is er sprake van een vermindering van het aanbod, terwijl ombuigingen gericht zijn op herstructurering. Beide maatregelen worden ingezet om de begroting op orde te brengen, maar ombuigingen hebben een minder ingrijpende impact op de dienstverlening. Beide zijn beschreven in paragraaf 4.2 ontwikkelingen
OPH	Nu wordt volstaan met een erg globale overzichten op blz 24 en 26 en met een meer gedetailleerd overzicht op blz 225-226, maar was ik mis een een specificatie per kernthema. Zowel in de programmabegroting bij de bewuste kernthema's, zoals dat in het verleden ook gebeurde en nu ook nog bij de investeringen. Nu kunnen deze met moeite via de bijstellingen in de begroting afgeleid worden, maar dat is niet bepaald helder en een monnikenwerk.	Zie tabel 3
OPH	2) Met alle respect, maar van de indexering van de baten en laten wordt dit jaar een potje gemaakt. Svp meer duidelijkheid en aanpassing van de teksten dmv een erratum. Bij de uitgangspunten (blz 223) staat het goed en helder (4e bullit) : de baten conform de CBS/CPB percentages en de lasten conform CPI. Maar dan volgt op blz 141 en blz 142 bij de schatting van de OZB een berekening waarbij met %% geïndexeerd is en dientengevolgde verwachte OZB € 600 miljoen te hoog is. Deze moet namelijk zijn: $27,589 \text{ (OZB 2024)} \times 1.028 = € 28,361 \text{ miljoen}$! Dit ipv de opgevoerd € 28, 969 miljoen. Dit is de laatste jaren altijd zo gebeurd en dus consistent. Dit wordt op blz 142 ook tekstueel zo vermeld in de telst direct boven het overzicht. Maar dan volgt op blz 143 opeens de opmerking dat niet met 2,8% maar met 5% geïndexeerd gaat worden, in de toelichting in paragraaf 4. Waar die 5% vandaan komt wordt niet verteld en waarom dus blijkbaar van de uitgangspunten afgeweken wordt, ook niet. Graag duidelijkheid hierover en een erratum met benedenwaartse bijstelling met € 600 miljoen.	Het klopt idd dat het CBS inflatiecijfer voor de baten 2,8% betreft, dit hebben we ook tekstueel vermeld in de tekst bij de lokale heffingen en een groot deel van de lokale heffingen hebben we ook met dit percentage geïndexeerd. Wat we in hetzelfde stukje tekst op blz. 142 ook vermeld hebben is dat daar waar we tarieven met een hoger percentage verhogen we streven naar (meer) kostendekkendheid. Dit geldt voor de producten afval en riool en in bredere zin voor de OZB als kostendekking voor de begroting. In het kader van de bezuinigingen is hierin gekozen voor een stukje lastenverzwaring.
OPH	3) In de paragraaf Weerstandsvormogen volgt op blz 149 een schematisch overzicht van de weerstandscapaciteit en risico's. Prima, echter de post "Niet uit de balans blijvende verplichtingen" wordt verder niet gespecificeerd, terwijl het om een groot bedrag gaat van € 5,9 miljoen. Waar kan ik die € 5,9 miljoen vinden in de begroting en uit welke componenten bestaat deze? Dit heb ik vorig jaar trouwens ook al gevraagd, maar daar heb ik geen antwoord op gekregen.	De correctiepost "niet uit balans blijvende verplichtingen" is opgemaakt uit raadvorstellen waarvoor geen dekking is meegenomen in de exploitatie maar die bekostigd worden uit de algemene reserve en de meest recente inschatting van het resultaat na bestemming ten tijde van de opmaak van het boekwerk. De opbouw van de €5,9 mln. bestaat uit samen maken we de stad 242K, Energiematrix a €2,1 mln., Duurzaamheid a €1,05 mln. en het verwachte resultaat na bestemming (verlies) per 26-9-2024 a €2,5 mln.

Tabel 1, vraag kengetallen

Kerngegevens per 31 december	
omschrijving	2023
A. Sociale structuur	
Aantal inwoners:	87.122
waarvan:	
0 t/m 14 jaar	11.290
15 t/m 64 jaar	54.817
65 jaar en ouder	21.015
Aantal uitkeringsdossiers Participatiewet	3.574
Kerngegevens per 31 december	
omschrijving	2023
B. Fysieke structuur	
Aantal woningen	46.474
Oppervlakte gemeente x 1.000 m²	45.520
-binnenwater	100
Oppervlakte van wegen x 1.000 m²:	5.333
waarvan:	
-wegen en straten in verkeers-gebieden en verblijfsgebieden	3.878
Fietspaden	343
Trottoirs	1.823
Aantal x 1.000 m² openbaar groen	6.424

Tabel 2: Gemiddelde woonlasten meerpersoonshuishouden

Tabel 3: bezuinigingen per Kernthema

Rijlabels	Som van 2025	Som van 2026	Som van 2027	Som van 2028
0. KT Dienstverlening	€ -	€ 255.000,00	€ 255.000,00	€ 255.000,00
0. KT Middelen en heffingen	€ 7.687.954,07	€ 12.722.482,75	€ 13.466.533,77	€ 11.252.991,77
1. KT Crisisbeheer	€ 25.000,00	€ 784.799,00	€ 808.543,00	€ 1.074.637,00
1. KT Veiligheid	€ 392.000,00	€ 192.096,00	€ 202.045,00	€ 251.341,00
2. KT Wegen, straten en pleinen	€ 644.669,00	€ 727.719,00	€ 777.719,00	€ 777.719,00
3. KT Economie	€ 337.165,00	€ 420.165,00	€ 420.165,00	€ 420.165,00
4. KT Onderwijs	€ 629.000,00	€ 1.125.000,00	€ 950.000,00	€ 950.000,00
5. KT Cultureel erfgoed	€ 77.511,00	€ 97.511,00	€ 97.511,00	€ 97.511,00
5. KT Cultuur	€ 75.000,00	€ 717.000,00	€ 717.000,00	€ 717.000,00
5. KT Sport	€ -	€ 67.098,18	€ 67.098,18	€ 67.098,18
6. KT Arbeidsmarktbeleid	€ 172.000,00	€ 222.000,00	€ 422.000,00	€ 422.000,00
6. KT Buurtgericht werken	€ -	€ -	€ 155.905,20	€ 155.905,20
6. KT Inkomensondersteuning	€ -	€ 1.620.000,00	€ 1.960.000,00	€ 1.960.000,00
6. KT Integraal ouderenbeleid	€ -	€ 52.000,00	€ 52.000,00	€ 52.000,00
6. KT Jeugdzorg	€ 51.000,00	€ 175.006,00	€ 155.309,00	€ 420.670,00
6. KT Sociale basisvoorzieningen	€ 48.354,00	€ 756.804,00	€ 756.804,00	€ 756.804,00
6. KT Volwassenenzorg	€ 460.446,00	€ 324.300,00	€ 322.300,00	€ 320.300,00
6. KT Volwassenenzorg	€ -	€ -166.588,00	€ -74.791,00	€ 20.000,00
7. KT Duurzaamh, afval, riool, milieubeh	€ 239.499,20	€ 89.205,34	€ 50.456,12	€ 50.456,12
8. KT Centrum	€ -	€ 260.000,00	€ 260.000,00	€ 260.000,00
8. KT Ruimtelijke ordening	€ 1.065.401,73	€ 565.401,73	€ 715.401,73	€ 715.401,73
Eindtotaal	€ 11.905.000,00	€ 21.007.000,00	€ 22.537.000,00	€ 20.997.000,00